

Szent István Király Általános Iskola

Szentkirályszabadja, József A. u. 6.

Csoportvezető: Németh László és Ferber Eszter

Időpontok: kedd 10,50 - 12,20 óra

2014. jan. 14; 21; 28; febr. 4; 11;

létszám: 14 fő

Az öt alkalomra épülő komplex művészetterápiás folyamatot úgy építettük fel, hogy minden alkalommal volt mozgásos – testi érzéseket tudatosító – rész, a fantáziát és érzéseket megmozgató rész, majd ehhez kapcsolódó alkotás és az alkotásra történő reflektálás egyénileg és csoportosan.

A mozgásos részben játékos, reflektív önismeretet támogató mozgásos játékok, gyakorlatok ,feladatok voltak.

A fantázia és érzelmek mozgósítását mesével, gyerekversekkel, vezetett imaginációval értük el.

Az alkotás részben az önkifejezést támogató képzőművészeti megjelenítést (színes ceruza, festés, pasztell- és zsírkréta rajzot) alkalmaztunk.

Az itt folyó művészetterápia kettős vezetését az utazás logisztikája indokolta.

A beszélgetések arra szolgáltak, hogy egyrésztől felismerjék, megismerjék a gyerekek egymás sokszínű gondolkodását, megközelítést, másrészt a beszélgetésekben megtanuljanak értő figyelemmel részt venni, és egy olyan csoportkultúra kialakításában tapasztalatot szerezni, amely az egymás megértésére, elfogadására épül.

A művészetterápia (manuáalterápia) ennyi idő alatt nem tud alapvető viselkedési változást elérni, csak arra biztosít lehetőséget, hogy a gyerekek megtapasztaljanak egy (az iskolai normáktól eltérő) elfogadó légkört, amelyben a „viselkedési eltérések” kezelése az egyedi értékekre, az elfogadásra épül.

A szülők igényének megfelelően **szülői értekezletet tartottunk**, ahol beszámoltunk arról, hogy mi történt a komplex művészetterápia folyamatában, milyen tapasztalataink voltak a gyerekekkel kapcsolatban (egyéni személyes visszajelzést nem adtunk a terápiás bizalom fenntartása érdekében). A szülők sok olyan nevelési helyzetet hoztak be a beszélgetésbe, amelyet átbeszéltünk velük, hogy hogyan lehet a gyermeket támogató módon kezelni.

Felsőörs

Malomvölgyi Általános Iskola Felsőörs

Csoportvezető: Németh László

Időpontok: Kedd 13,30 - 15,00 óra

2014. Jan. 14, 21,28 febr. 4.11

létszám: 8 fő

Ezt a csoportot folyamatában lehetett tovább vinni. A korábbi (Ronald Dahl: Szofi és Habó; Saint Exeperi Kis Herceg című könyvéből felolvasott) biblioterápiás folyamatot egészítettem ki a komplex művészetterápia eszközeivel, főként mozgásos, képzőművészeti kifejezés, ami kiegészült a szerepjáték eszközeivel.

Cél volt olyan együttműködő helyzetek kialakítása, amelyben megtapasztalhatják a gyerekek, hogy „rossz gyerek” szerepkör mellett képesek „jó” is lenni, figyelmet adni és figyelmet kapni más megnyilatkozásaikkal is.

Svéd gyerekversekhez kapcsolódóan fókuszáltunk a barátság, szerelem, felnőtt és gyerek látásmód témaköreire, majd hozzá kapcsolódva rajzolták le (színes ceruza rajzban, gyurma plasztikában, festésben, zsírkréta rajzban) az adott témakörhöz kapcsolódó saját képüket, megkeresték a számukra kifejezhető érzést, élményt. A megrajzolt képeket mindenki bemutatta a csoportnak és a képekhez kapcsolódóan beszéltünk az egyéni érzések, élmények jellemzőiről, illetve a csoportot jellemző közös megjelenésekről, kifejezésekről.

A beszélgetések arra szolgáltak – mint a korábbi csoport-, hogy egyrészt felismerjék, megismerjék a gyerekek egymás sokszínű gondolkodását, megközelítést, másrészt a beszélgetésekben megtanuljanak értő figyelemmel részt venni, és egy olyan csoportkultúra kialakításában tapasztalatot szerezni, amely az egymás megértésére, elfogadására épül.

Az iskolai tanulmányi munkán kívüli az integráció elősegítése, a szociálisan is rászoruló hátrányos sajátos nevelési igényű gyermekeknek egy lehetőség, egy találkozási pont a szociális készségek képességek fejlődésének irányított és spontán elsajátítására, melynek eszközei a mindennapi élethelyzetekkel való találkozás, kulturális értékeinkkel való ismerkedés. Kilépés az iskolai oktatáson, az intézményes kereteken kívüli élethelyzetekbe, találkozás, együttélés „más”emberekkel, alkalmazkodni egymáshoz, a társadalmiasodás egyik leghatékonyabb fejlesztő eszköze, közben az alkotásban örömeinket lelteni.

A művészetterápia (manuáalterápia) ennyi idő alatt nem tud alapvető viselkedési változást elérni, csak arra biztosít lehetőséget, hogy a gyerekek megtapasztaljanak egy (az iskolai normáktól eltérő) elfogadó légkört, amelyben a „viselkedési eltérések” kezelése az egyedi értékekre, az elfogadásra épül.

Irinyi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

8184 Balatonfűzfő Irinyi u. 2.

Csoportvezető: Németh László

Időpontok: Csütörtök 15,00 – 16,00 óra

2014. Január 16., 23., 30., Február 6., 13.,

létszám: 12 fő

Nagyon sajátos helyzetben került sor a csoportra, mert az iskola értelmezésében a komplex művészetterápia az nem egy lélektanilag zárt tér, hanem tulajdonképpen a napközis foglalkozás része, ahol jelen van a napközis tanár is.

Ennek megfelelően lehetett kialakítani a komplex művészetterápia 5 alkalmas folyamatát, amiben alkalmazkodni kellett ahhoz a csoportdinamikai helyzethez, hogy volt két gyerek, akik nagyon szélsőhelyzetben voltak a csoportban. Egyikük érzelmi kitörései állandó megoldandó feladatot jelentettek a csoport és csoportvezető számára, a másik gyerek pedig a klasszikus mobbing (*pszichológiai terror*, - rendszeres cselekedetek sorozata egy egyén vagy egy közösség részéről, amelyek egy vagy több egyén ellen irányulva azoknál mentális vagy fizikális kórtani jelenségekhez vezetnek) helyzetében volt, ahol védelmet kellett kapnia, illetve cél volt a művészetterápián belül, hogy a többiek pedig belássák a bántalmazó magatartásukat és változtassanak ezen.

Mozgásos élményt adó, különböző játékos együttműködésekkel szolgáló feladathelyzetekkel kezdtük a csoportot, ahol explorálható volt az egymással való kapcsolata a gyerekeknek, kinek-kinek a csoportbeli helyzete.

A második alkalommal pasztell és zsírkréta rajzban fejezhették ki magukat a gyerekek - ventilációs céllal – az őket foglalkoztató témakörben. A rajzok megbeszélésén keresztül sok feszültség kimondható volt, indulat meg tudott jelenni. Pszichológiai mikro hatásokra lehetett itt építeni, pillanatnyi együttérzés átélése, az indulatok kontrollált kifejezése, ami nem kerül minősítésre, hanem elfogadott keretek között, érvényes érzelmi megnyilvánulásként lettek kezelve. A pszichológia paradox fordítás eszközével személyekről, helyzetekről levehető volt a stigmatizáció, aminek a megélése felszabadító hatású volt pillanatnyilag.

A harmadik alkalom célja az volt, hogy kontrollt tudjon működtetni a csoport, ezen keresztül megélik, hogy irányítani tudnak helyzeteket, saját választásuk és felelősségük szerint tudnak máshoz kapcsolódni. Svéd gyerek versek

témáihoz kapcsolódhattak gondolataikkal, érzéseikkel a gyerekek, azzal a szabályozó technikával, hogy csak akinél ott volt a „beszéd labdája” (két rongylabda volt a körben, amit egymásnak lehetett adni) csak az beszélhetett, akinél a labda volt. Jól működött, jól alkalmazták a csoporton belül a gyerekek ezt a technikát és megélhették a belülről szabályozott kontroll sikerélményét.

A negyedik alkalommal a „szokatlanság és a szabályozott tombolás” helyzetén keresztül tettem lehetővé a gyerekeknek, hogy egyrészt feszültségeiket kiadják, másrészt egy szimbolikus „harctéren” megküzdjenek és újra rendezzék viszonyaikat, illetve új módon tudjanak megjelenni társaik előtt. A gyakorlathoz rengeteg újságpapírt, papírt vittem és az első részében a feszültségek kezelésére a papírokat a legváltozatosabb formában lehetett tépkedni (lassú, megfontolt mozdulatokkal, hirtelen mozdulattal, különböző érzelmi állapotoknak megfelelő mozdulatokkal), majd a második részben „papírgolyó csatát” lehetett vívni, egyénileg, csoportosan, összefogva, új felállásokba rendeződve. A harmadik részében pedig a papírhalmoz kreatív felhasználása volt megtapasztalható (papíreső; együttműködésben papírtájfún létrehozása; papírral egymás beborítása). A napközis tanár úgy véleményezte, hogy ez egy olyan eszköz, amit ő is tud alkalmazni és a gyerekek számára feszültséget vezet el, örömet ad, és újra rendezzi a viszonyokat. Valóban itt megtörtént, hogy a két szélső helyzetben lévő gyerek részévé vált a csoportnak, új élmény teli együttműködésekben vettek részt, új tartalmú kapcsolataik alakultak a csoporton belül.

Az ötödik alkalommal - vezetett imaginációval - a gyerekek „bejárták a lelkük termeit és találkoztak azok tartalmával”. Belépve a „lelkükbe” négy teremben néztek körül. Az örömök termében; a félelmek termében; a titkok termében; és a szabadság termében. Ezekben a lélektani régiókban megélt élmények közül választhattak, hogy melyiket festik le, melyiket mesélik el a többieknek utána. Az öt alkalmas folyamat végére az volt megfigyelhető, hogy újra rendeződtek az osztályon belüli viszonyok, senki nem volt már szélsőséges helyzetben.